

FoU i Väst/GR

Verksamhetsinriktningen har arbetats fram av GR:s sociala styrgrupp. Inriktningen anger huvuddragen för verksamheten vid FoU i Väst/GR och spänner över ett brett spektrum av frågor och områden. Inom ramen för dessa områden kommer FoU i Väst/GR att bedriva olika former av FoU-arbeten som kontinuerligt styrs av efterfrågan och behov i kommunerna och Västra Götalandsregionen.

Vision - inriktning

Samhället står inför stora utmaningar för att åstadkomma hållbar utveckling. Utmaningarna är av såväl miljömässig, ekonomisk som social karaktär. Ett helhetstänkande kräver integrerad kunskap som utvecklas i samverkan mellan olika organisationer, professioner och geografiska delar av regionen. FoU i Väst/GR ska verka för att öka kunskapen inom och mellan olika välfärdsaktörer om vad som krävs för en *socialt hållbar utveckling* där människors *egen kraft och delaktighet* stärks och där *samarbete i gränssnitt* inom och mellan olika välfärdsaktörer utvecklas.

Mål

Forskning och utveckling spelar en viktig roll som stöd för en region som ska kunna möta ekonomiska, personalmässiga och demografiska förändringar. Kommunerna och hälso- och sjukvården i Västra Götalandsregionen bör inte bara sköta sina traditionella uppgifter bra utan också möta framtida utmaningar med idérikedom och lyhördhet för medborgares samt patienters, brukares och anhörigas behov. FoU i Väst/GR ska bidra till regional utveckling där erfarenheter synliggörs, angelägen vetenskaplig kunskap tas tillvara samt där ny kunskap utvecklas.

Strategier

Kompetensutvecklingsinsatser och metodutveckling sker genom lärande- och dialogtillfällen samt implementeringsstöd med utgångspunkt i *vetenskap och samlad erfarenhet*. FoU-projekt för *uppdragsforskning, följeforskning och utvärdering* i för kommunerna och Västra Götalandsregionen viktiga frågor utformas i dialog. Resultat återförs kontinuerligt och diskuteras fortlöpande i olika nätverk för att på så sätt bidra till lärande och förbättringar. Erfarenheter från projekt sprids genom rapporter och vid seminarier och nätverk. Studiematerial, faktablad och handböcker kring angelägna utvecklingsområden utarbetas. Seminarier och konferenser anordnas kontinuerligt, ofta i samarbete med medlemskommunerna och/eller Västra Götalandsregionen, frivillig-organisationer, Göteborgs universitet, Vårdalinstitutet, Sahlgrenska akademien, Länsstyrelsen, Socialstyrelsen samt Sveriges Kommuner och Landsting.

Aktiviteter och löpande verksamhet

Socialt hållbar utveckling

Ett nyckelområde för den sociala hållbarheten är sammanhållningen och integrationen inom och mellan olika delar av regionen och mellan generationer. Idag finns oroande tecken på att unga i vissa bostadsområden ger uttryck för en bristande tillit till olika samhällsfunktioner. För social hållbarhet måste barnperspektivet integreras i olika verksamhetsområden. FoU i Väst/GR arbetar med ett flertal satsningar som relaterar till olika frågor för att skapa ett socialt uthålligt samhälle. Nämnas kan projekt om ungas uppväxtvillkor, främjande uppväxtmiljöer och ungas etablering i vuxenlivet samt samhällets stöd till utsatta grupper. Strategisk boendeplanering för att möjliggöra kvarboende för äldre personer, god hälsa, arbete och försörjning samt tillgänglighet i olika bemärkelser är väsentliga aspekter av en hållbar utveckling. Det är viktigt att belysa och skapa kunskaper om de ömsesidiga sambanden mellan å ena sidan sociala faktorer och folkhälsosfaktorer samt å andra sidan den regionala utvecklingen. Viktiga frågor är: Vilken betydelse kan satsningar inom regional utveckling få för sociala villkor och folkhälsa? Hur samspelar förändringar i den fysiska miljön – genom bland annat investeringar i infrastruktur, kollektivtrafik, och bebyggelse - med människors sociala villkor och folkhälsa? Vilken betydelse kan olika boendemiljöer, sysselsättningsmöjligheter och kommunikationsmöjligheter få för funktionsnedsatta människor när det gäller deras möjligheter till delaktighet och självständighet? Kan generella satsningar minska behovet av särskilda satsningar?

Medborgarkraft och delaktighet

I ”Vision Västra Götaland – Det goda livet” betonas att resurser hos varje människa ska tas till vara oavsett kön, ursprung eller funktionshinder. FoU i Väst/GR genomför successivt projekt som stärker och utvecklar metoder för det civila samhällets engagemang. Projekt som avser att förbättra och utveckla delaktighet i samhället ska ha hög prioritet. Kunskap från dessa projekt kan bidra till dialog inom regionen och landet. Medborgarna skall kunna påverka de tjänster samhället tillhandahåller och man efterfrågar individuellt anpassade lösningar. Ett viktigt kunskapsområde för FoU i Väst/GR att arbeta vidare med är människors möjligheter till inflytande över sin vardag där utveckling av valfrihetslösningar och befintliga valfrihetssystem särskilt kommer att studeras. Det är angeläget att bidra med kunskap som kan stärka människors aktiva medverkan i att förbättra insatser de är berörda av. Ett samarbete med frivillig- och brukarorganisationer gynnar kunskapsutveckling och delaktighet.

Forskning och utveckling för stärkt samarbete kring gränssnittsfrågor

Inom socialt arbete samt vård- och omsorgsarbete har målgrupperna ofta så komplexa behov att insatser från olika vårdgivare, organisationer och yrkesgrupper med olika kompetenser är nödvändiga. Ett välutvecklat samarbete kan skapa synergieffekter, rationaliseringar och kvalitetsförbättringar. FoU i Väst/GR ska i kunskapsprojekt utgå från en helhetssyn på människor där olika organisationer och professioner samspelar.

Barns och ungdomars välbefinnande

Barn, unga och familjer är prioriterade för FoU-satsningar. Kommunal verksamhet, primärvård, specialistvård och arbetsförmedling kan genom FoU-insatser bygga gemensam kunskap. Kunskapsprojekten kan röra såväl vad som kan fungera förebyggande och främjande som insatser för barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa. Det behövs kunskaper när det gäller ensamkommande asylsökande barn som förbättrar mottagande, boendeplanering och hälsofrämjande insatser.

Vägar till utveckling och arbete

FoU i Väst/GR ska bidra till kunskap som kan stärka unga människors möjligheter att utvecklas, utbilda sig och arbeta, att försörja sig och att vara delaktiga i samhället.

Äldres välbefinnande

Andelen äldre människor ökar kraftigt under de närmaste årtiondena efter att ha legat konstant under de senaste 20 åren och ofta beskrivs denna utveckling som problematisk, bland annat ur ett försörjningsperspektiv. Det är därför viktigt att FoU i Väst/GR bidrar till att ta vara på och utveckla kunskaper och erfarenheter som stärker och ökar förutsättningarna för äldres engagemang och delaktighet i samhällsutvecklingen. Prioriterade områden är tidiga, förebyggande insatser, strategisk bostadsplanering och tillgänglighetsfrågor. Genom deltagande i det tvärvetenskapliga forskningsnätverket *AgeWell* vid Göteborgs universitet, skapas förutsättningar för FoU-insatser inom detta område.

Vård och omsorg om äldre

Behovet av en sammanhållen vård och omsorg om äldre ökar i takt med att andelen äldre ökar. Ansvaret för en stor del av vården och omsorgen om äldre ligger idag i kommunerna och för att den ska bli god, säker och effektiv behöver samverkans- och organisationsformer utvecklas mellan länssjukvård, primärvård och kommuner. Speciellt uppmärksamhet ska riktas mot palliativ vård, äldres mun- och tandhälsa, samordnad vårdplanering vid förflyttningar i vårdkedjan samt äldres läkemedelsbehandling. FoU i Väst/GR kommer att stötta utvecklingen av demensvård och omsorg, bland annat i samband med nationella riktlinjer.

Psykisk ohälsa

Den psykiska hälsan spelar en avgörande roll för människors möjligheter till ett bra liv i alla åldrar. Kunskap som rör barn som tidigt visar tecken på ogynnsam psykisk utveckling är angelägen att ta till vara och utveckla. Kunskap om äldres psykiska ohälsa behöver öka inom hälso- och sjukvård samt äldreomsorg. Samhällets attityder till psykisk ohälsa bör mötas med kunskap från kommuner och Västra Götalandsregionen tillsammans med frivillig- och brukarorganisationer.

Missbruk och beroende

Det har skett en satsning i regionen såväl som nationellt när det gäller att utveckla kunskapen om missbruk eller beroende. Detta arbete måste fortsätta även om de särskilda projekt som varit förknippade med implementering av de nationella riktlinjerna för

missbruk och beroende har avslutats. FoU i Väst/GR ska bidra till att de goda spiraler som satts igång i ett samarbete mellan olika aktörer fortsätter i olika former av kunskapsprojekt.

Kompetensutveckling genom samlad erfarenhet och vetenskap

Ökade krav på kvalitet och resultat av olika insatser ökar behovet av kompetensutveckling som baseras på samlade erfarenheter och vetenskap. FoU i Väst/GR ska erbjuda medarbetare med olika slag av tidigare utbildning och erfarenhet möjlighet att genomföra FoU-arbeten under vetenskaplig handledning. Att delta i och bedriva FoU-projekt är attraktivt och ett led i en kompetens- och kunskapsutveckling.

FoU i Väst/GR ska bidra till en evidensbaserad praktik, det vill säga verksamhet där kunskap från forskning, professionella och brukare integreras och används för bästa möjliga stöd till den enskilde. Arbetsformerna för stöd i att utveckla en evidensbaserad praktik utgår från behov inom kommunerna och Västra Götalandsregionen och kan röra vid frågor som exempelvis hur lokal uppföljning och systematisk dokumentation utformas, hur man söker forskningsresultat samt hur förbättringsinsatser implementeras.

Uppdragsforskning, följeforskning och utvärdering

FoU i Väst/GR genomför utvärderingar på vetenskaplig grund och forskning på uppdrag av kommunerna och Västra Götalandsregionen. Ofta utförs detta i form av lärande utvärdering och följeforskning nära verksamheterna som innebär att, utöver traditionellt vetenskapligt kunskapsbyggande, även ge löpande återkoppling. Syftet med följeforskning är att fortlöpande säkra kvaliteter i genomförandet samt bidra till att de studerade projekten får underlag till nya vägval och alternativa aktiviteter som bättre leder mot effektmålen. Erfarenheter förs tillbaka i berörd verksamhet för ett kontinuerligt lärande. Genom publikationer samt olika former för lärande och dialog förs kunskapen vidare till andra. Om utvärderingsinsatser ska ha en praktisk betydelse bör de ske interaktivt med alla olika deltagare i projekt och verksamheter. FoU i Väst/GR ska ge verksamma inom kommunerna och Västra Götalandsregionen stöd i att utforma och genomföra utvärderingar med avsikten att bygga upp kapacitet för utvärdering samt att förbättra verksamheten.

FoU i Väst/GR kommer att bistå kommunerna och Västra Götalandsregionen med kunskapsstöd för att främja utveckling och användande av nationella öppna jämförelser samt mätetal.